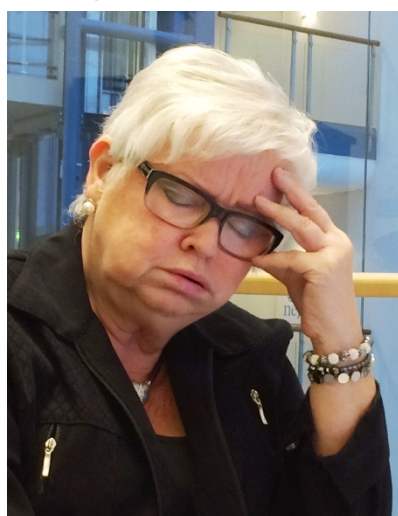

Dålig luft minskar arbetslusten

Dålig luft på jobbet minskar arbetslusten enligt en ny norsk undersökning. Ventilationen och temperaturen är lika viktiga som arbetsuppgifter och kollegor. Läs mer i [Du&jobbet](#) och i norska [HMS-magasinet](#).

Ström-Tejsen, så tillbringar vi en tredjedel av vår tid i sovrummet, ändå är ventilationen där nästan aldrig tillräcklig. Han menar att vi borde bry oss mer om detta i till exempel ventilationsstandarder och riktlinjer.

Dålig luft ute

Luftföroreningar är fortfarande det mest hälsofarliga miljöproblemet, anser Hans Bruyninckx som är chef för EU:s miljömyndighet EEA:

- Europa har fortfarande för mycket luftföroreningar. De leder till höga kostnader: för naturen, vår ekonomi, produktiviteten hos Europas arbetskraft, och mest allvarligt, européernas allmänna hälsa.

EEA:s årsrapport pekar ut små partiklar som den största faran. Dessbättre så minskar många luftföroreningar, men den som har ökat mest de senaste tio åren är benzo(a)pyren, som kommer från vedkaminer och biobränslepannor. Nära 90 % av Europas stadsbor utsattes 2012 för mer benzo(a)pyren än Världshälsoorganisationen anger som referensnivå. [Läs mer](#).

Dålig luft i hemmet

Enligt Dagens Nyheter är dålig luft i hemmet ett växande hälsohot. Fler kemikalier i hemmen och ett fuktigare klimat ökar behovet av bra ventilation. Bara en liten del av bostäderna i Sverige klarar den nuvarande rekommendationen på en halv luftomsättning per timme. Sedan mitten på 1900-talet har trenden varit att luftomsättningen i bostäderna kraftigt försämrats eftersom vi tätat husen och bytt värmesystem utan hänsyn till ventilationen. Enligt Svensk Ventilation måste energieffektivisering och bra inomhusklimat gå hand i hand, vilket är fullt möjligt med dagens ventilationslösningar. [Läs mer](#) om det växande hotet.

Nya WHO-riktlinjer för inomhusluft

WHO har nu tagit fram nya globala riktlinjer för luftkvalitet inomhus. Ineffektiv förbränning av fasta bränslen skadar hälsa och klimat. Medan matlagning över öppen eld inte är vanligt i Europa så är de hälso- och klimatskadliga effekterna från förbränning av fasta bränslen, även trä och annan biomassa, för uppvärmning av bostäder fortfarande ett stort problem. Över 117 000 dödsfall på grund av hushållsluftföroreningar inträffade i Europa under 2012. [Läs mer](#).

Dålig luft ger sämre sömn

Danska studier visar på mer irritation och stress dagen efter om man har sovit i ett rum med dålig ventilation skriver tidningen Energi & Miljö. Mätningar gjordes hos 14 respektive 16 internationella studenter då de sov med och utan ventilation i sina studentrum. Enligt forskaren vid DTU Peter

Ventilationen i Stockholms skolor

Kommunerna i Stockholms län samordnar nu en granskning av ventilationen i skolorna. Bristfällig ventilation och städning i skolan gör att eleverna utsätts för hormonstörande miljögifter. Miljösamverkan Stockholms län samordnar med gemensamma bedömningsgrunder, checklistor och rutiner. Resultatet från de skolor som nu granskas kommer att sammanställas i en gemensam länsrapport. [Läs mer](#)

Effektivisering av miljonprogram

Energianvändningen i renoverade lägenheter har sjunkit mellan 20 och 70 procent, visar beräkningar från fyra ombyggda miljonprogramsområden i Örebro, Malmö, Umeå och Stockholm (Järva). Hållbara Järva har renoverat sju hus med 350 lägenheter och lyckats halvera energianvändningen. Framför allt är det byte till effektivare ventilation som gett resultat. Nu håller ombyggnadsprojekten i de fyra städerna på att sammanställa sina resultat. Till årsskiftet ska de lämna in rapporter till Boverket som administrerar det ekonomiska stödet från Delegationen för Hållbara Städer. [Läs mer](#)

Läckaget måste gå åt rätt håll

Styrgrupp Produkter har uppmärksammat att vissa aggregatofferter inte tar hänsyn att rätt tryckbalans måste upprätthållas i aggregat för att värmeåtervinningens läckage ska gå åt rätt håll. Detta ger mer fördelaktiga SFPv-tal. Under 2015 kommer Svensk Ventilation att publicera en vägledning med följande huvudprincip:

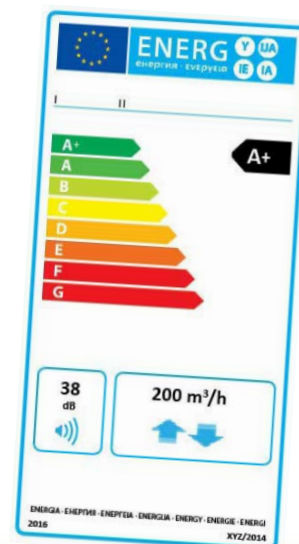
Vid beräkning av SFPv skall erforderligt tryckfall ingå i beräkningen för att säkerställa korrekt flödesriktning på läckaget (tilluft → frånluft).

Ekodesign och energimärkning

Den 25 november publicerades de två EU-förordningarna med krav om energieffektivitet och energimärkning för ventilationsenheter, som börjar gälla 1 januari 2016. Då blir det förbjudet att sälja aggregat utan värmåtervinning eller med alltför dåliga energiprestanda. Gränserna är

satta som en formel som väger ihop SFP_{int} och återvinningens verkningsgrad. Ett aggregat med god värmeåtervinning tillåts ha högre SFP_{int} och vice versa. Aggregat under 250 m³/h kallas "ventilationsenhet för bostäder" och ska märkas med en sådan här etikett. [Läs mer hos Energimyndigheten.](#)

Nya filterklasser på gång

Svensk Ventilation ställer sig positiv, med vissa kommentarer till förslaget till ny filterstandard prEN ISO16890-1. Förslaget ska underlätta för fastighetsförvaltare att välja rätt filter. De helt nya filterklasserna har fått namn efter avskiljningsförmågan i procent. Den som känner till partikelhalten i utomhusluften väljer filterklass efter hur många procent hen vill filtrera bort. Representanter för flera av Svensk Ventilations filtertillverkare har deltagit i de internationella förarbetena. Standarden kan komma att publiceras tidigast under 2015.

Indragna måttstandarder

De gamla måttstandarderna för elektriska kanal-luftvärmare, SS 827211 och SS 827212, dras in. SIS TK 170 bedömer att de är överflödiga, eftersom anslutningsmått är standardiserade i EN 1505 och EN 1506.

Standard för plastkanaler kommer

Det är nu klart att det kommer en europeisk standard för plastkanaler. Standarden ska heta "Non-metallic ducts-made from plastics or composites predominantly made from plastics" och kommer att skrivas av CEN:s arbetsgrupp för ventilationskanaler, där flera av Svensk Ventilations medlemsföretag deltar.

Fastställd standard

SS-EN 13141-8. Funktionsprovning av komponenter/produkter för bostadsventilation - Del 8: Funktionsprovning av komponenter för ej kanalansluten mekanisk till- och frånluftsventilation (inklusive värmeåtervinning) för mekaniska ventilationsystem avsedda för enskilda rum

Storköksstandarder på remiss

Till den 24 januari 2015 kan vi lämna synpunkter på kommande standarder för storköksventilation:

- EN 16282-1. Allmänna krav
- EN 16282-2. Kåpor - konstruktion och säkerhetkrav.
- EN 16282-3: Tak - konstruktion och säkerhetkrav.
- EN 16282-4: Tilluft och frånluft - konstruktion och säkerhetkrav.
- EN 16282-5: Kanaler - konstruktion och säkerhetkrav.
- EN 16282-6: Aerosolavskiljare - konstruktion och säkerhetkrav.
- EN 16282-7: Installation och användning av fasta släcksystem.
- EN 16282-8: Utrustningar för behandling av matos – krav och provning.
- EN 16282-9: Uppfångningsförmåga hos ut-sugssystem – provningsmetoder.

Brandspjällsremiss

Styrgrupp Brand kommer att gå igenom förslaget till ny provningsstandard för brandspjäll FprEN 1366-2

Energikartläggning i stora företag

Stora företag ska senast den 5 december 2015 göra en energikartläggning som ger svar på hur mycket energi som årligen tillförs och används för att driva verksamheten. Den 1 juni 2014 trädde lagen om energikartläggning ikraft som är en implementering av Energieffektiviseringsdirektivet. [Läs mer](#) om genomförandets tre steg samt certifiering av energikartläggare.

Film om sanktionsavgifter

Se filmen om sanktionsavgifter mot riskfyllda arbetssituationer. Den 1 juli 2014 trädde ett fyrtiotal bestämmelser med sanktionsavgift i kraft. Syftet med sanktionsavgifter är att minska antalet överträdelser av föreskrifterna och att arbetsmiljön på Sveriges arbetsplatser ska bli bättre. [Se filmen](#) och [läs mer](#).

Riktlinjer - astma och KOL

Idag lever 800 000 personer i Sverige med astma som främst orsakas av luftvägsinfektioner, allergi, rökning och **dålig inomhusmiljö**. Astma och KOL är luftvägssjukdomar som orsakar stort lidande. Med Socialstyrelsens nya nationella riktlinjer ska patienterna bl.a. få tidigare diagnos. Idag saknar många barn astmadiagnos, vilket orsakar lidande,

skolfrånvaro och att föräldrarna måste stanna hemma från arbetet. [Läs mer](#)

Skolverket

Färre elever på yrkesprogram

Trenden att allt färre elever väljer yrkesprogram i gymnasieskolan fortsätter. 27,4 procent av eleverna i årkurs 1 går idag ett yrkesprogram jämfört med 28,6 procent förra året. Sedan 2008 har andelen elever som går årskurs 1 på en yrkesutbildning i gymnasieskolan minskat från nästan 37 procent till drygt 27 procent. För att stärka yrkesprogrammen gör Skolverket flera satsningar. Bland annat ger de stöd för att förbättra det arbetsplatsförlagda lärandet och förbättrar informationen om yrkesprogrammen. [Läs mer](#).

Plantskola för inneklimat i Lund

Healthy Indoor Environment i Lund manglar nu fram uppslag till forskningsprojekt om hälsosamma, hållbara, produktiva och kreativa inomhusmiljöer. Läs mer i [Vetenskap & Hälsa](#) och på [temats webbplats](#). Forskarna är mycket intresserade av input från industrin.

Kommande workshops:

- 2014-12-18 Energy savings in buildings – challenges for sustainability
- 2015-01-29 Comfort, preferences and behaviours – interaction between buildings and their users
- 2015-02-26 Tradition and innovation for indoor environments – problems, decisions and solutions.

ETT NYHETS BREV FRÅN SVENSK VENTILATION

**VÅR FRAMTID
HÄNGER I LUFTEN**

Examen i Stockholm

Ännu en spränglärd och högmotiverad kurs installationsingenjörer har den 21 november lämnat IUC:s yrkeshögskola i Stockholm. Michael Segerdahl tilldelades Svensk Ventilations stipendium för "Bästa studieresultat".

Examen i Göteborg

Också i Göteborg tog högmotiverade installationsingenjörer sin examen på IUC:s yrkeshögskola i Göteborg den 28 november. Joakim Magnusson tilldelades Svensk Ventilations stipendium för "Bästa studieresultat".

Kanalen

ETT NYHETSRETT FRÅN SVENSK VENTILATION

**VÅR FRAMTID
HÄNGER I LUFTEN**

Stockholms Lokalförening

Lunchmöten

Måndagar kl.12.00–13.00 (smörgås kl.11.30) på IUC, Palmfeltsvägen 5, Johanneshov. Lunchmötena arrangeras i samarbete med Energi- och Miljötekniska Föreningen. Klicka på datumet för anmälan.

[2014-12-08](#) Att undvika luktöverföring i luftbehandlingsaggregat

Kurs i AB och ABT

Det blir inga vanliga lunchträffar under vårterminen 2015. Istället håller vi en intern kurs i AB 04 och ABT 06. Lärare är P-G Jönsson från Andersson Gustafsson Advokatbyrå. Kursen startar 2015-01-19 och fortsätter följande måndagar: 2015-02-16, 2015-04-13, 2015-04-27, 2015-05-11 och 2015-05-25 klockan 11.00–13.00 på IUC, Palmfeltsvägen 5, Johanneshov.

[Länk till anmälan](#)

Allmänna Bestämmelser
AB 04

Allmänna Bestämmelser
ABT 06

Vår vision

**Ett energieffektivt
och hälsosamt
inomhusklimat
för alla**

Svensk Ventilation vill följande:

- Skärp kraven på byggnaders energianvändning.
- Tydligare och höjda krav på inomhusklimatet.
- Ökad tillsyn och uppföljning av byggnaders energianvändning och inomhusklimat
- Inför klimat-ROT, ett ROT-avdrag för energieffektivisering.
- Mer medel till teoretiska och praktiska tekniska utbildningar.
- Ökade anslag till forskning om inomhusmiljö.

Hjälp till att sprida "Kanalen"

Finns det fler på ditt företag som du anser kan ha nytta och glädje av den information vi sprider via vårt nyhetsbrev? Skicka ett mail med namn och adressuppgift till

britta.permats@svenskventilation.se

ETT NYHETSREV FRÅN SVENSK VENTILATION

VÅR FRAMTID
HÅNGER I LUFTEN

2014
Nu är den här, nya boken!

Praktiska lösningar
Brandskydd
Ventilation 2014

- Visar på beprövade brandskyddslösningar för ventilationssystem.
- Är till för dig som projekterar eller leder montagearbetet av ventilationssystem.

Bränder får ofta förödande konsekvenser, för både människor, byggnader och miljö. Boken är framtagen av branschens specialister, och innehåller allt man behöver veta för att skapa brandsäkra ventilationslösningar.

Beställ boken på www.svenskventilation.se.
Medlemspris 400 kronor
Icke medlem 800 kronor

Svensk Ventilations medlemsföretag sysselsätter 10 000 medarbetare. Medlemmarna är ventilationsentreprenörer, grossister, tillverkare, serviceföretag och konsulter.

 Svensk Ventilation
Bransch i samverkan

Följ oss på

@Inomhusklimat

Energieffektiv ventilation 5 dec

Energi & Miljö ordnar en förmiddag om ventilation med tyngdpunkt på energieffektiva installationer. Plats: Ljusgården, Drottninggatan 33 i Stockholm. [Anmälan och program](#). Ange att Du jobbar på ett medlemsföretag i Svensk Ventilation under "Övrig information", så får Du medlemsrabatt!

- **Håll koll på förlusterna: avfrostning och förvärmning**, Per Kempe, Tekn Dr, Projektengagemang, Roland Jonsson, HSB Riksförbund
- **VAV och CAV: erfarenheter från bland annat skolombyggnader**, Mari-Liis Maripuu, Tekn Dr, CIT Energy Management, Richard Johansson, Lindesbergsbostäder
- **Konsten att ventilera Nationalmuseum**, Tomas Engdahl, Bengt Dahlgren Stockholm

ETT NYHETSBLAD FRÅN SVENSK VENTILATION

VÅR FRAMTID
HÄNGER I LUFTEN

Utbildning och kurser

Svensk Ventilations
medlemmar har
10 % rabatt
på IUC:s kurser

Steg 1 - Ventilationsmontör

Självstudier + 2015-03-10	IUC, Malmö
Självstudier + 2015-03-24	IUC, Stockholm
Självstudier + 2015-04-28	IUC, Göteborg
Självstudier + 2015-05-05	IUC, Katrineholm

Steg 2 - Certifierad ventilationsmontör

2015-04-14 - 2015-04-15	IUC, Stockholm
-------------------------	----------------

Steg 3 - Ledande ventilationsmontör

2015-02-17 - 2015-02-19	IUC, Stockholm
-------------------------	----------------

Installationsbrandskydd

1 dag	Kontakta IUC
-------	--------------

Ventilationsteknik

2015-02-10 - 2015-02-11	IUC, Katrineholm
2015-05-19 - 2015-05-20	IUC, Katrineholm

Styr- och reglerteknik för värme och ventilation

2015-05-06 - 2015-05-08	IUC, Katrineholm
-------------------------	------------------

Bygglagstiftning OVK + certifieringsprov

2015-03-03 - 2015-03-05	IUC, Göteborg
2015-04-21 - 2015-04-23	IUC, Stockholm

Injustering av luftflöden

2015-03-17 - 2015-03-19	IUC, Katrineholm
-------------------------	------------------

Mätning av luftflöden

2015-02-24 - 2015-02-25	IUC, Katrineholm
2015-05-26 - 2015-05-27	IUC, Katrineholm

Ekonomi i projekt

2015-05-19 - 2015-05-20	IUC, Katrineholm
-------------------------	------------------

Diplomerad projektledare

2015-03-09 - 2015-03-11	IUC, Katrineholm
-------------------------	------------------

Installationsbrandskydd

IUC:s endagskurs Installationsbrandskydd har Svensk Ventilations bok Praktiska lösningar - Brandskydd som kursbok. Lärare är bokens huvudredaktör Martin Borgström. Kursen går igenom hur man kan välja system för skydd mot brandgasspridning som t.ex. fläkt i drift, backströmningsskydd och brandgasspjäll. Vad man bör tänka på vid användandet av de olika systemen, t.ex. vilka förutsättningar som krävs för backströmningsskydd. Kursen går även djupare in på hur imkanaler, kanalupphängningar, brandisolering, schakt och fläktrum kan utföras samt avslutar med mekanisk brandgasventilation. [Länk till anmälan](#)

IUC
INSTALLATÖRERNAS
UTBILDNINGSCENTRUM

Medlemskalender november 2014 – januari 2015

2014-11-03	EMTF:s teknklunch, Stockholm
2014-11-03	OVK-samråd med myndigheter, telemöte
2014-11-04	Styrgrupp Marknad, telemöte
2014-11-10	Stockholms Lokalförening, lunchmöte
2014-11-11	SIS TK 170 Luftbehandlingsteknik, Stockholm
2014-11-12	SIS TK 110 Akustik och buller, Stockholm
2014-11-12	Styrgrupp Entreprenad, Stockholm
2014-11-13	Andas lätt och räkna rätt i skolan, Göteborg
2014-11-17	YH Enköping Ledningsgrupp
2014-11-18	Brandbokspresentation, Stockholm
2014-11-19	Brandbokspresentation, Södertälje
2014-11-20	Brandbokspresentation, Västerås
2014-11-20	Styrelsemöte, Stockholm
2014-11-20	Eurovent PG 17 (Återvinnare), Webex
2014-11-21	BeLivs Workshop, Göteborg
2014-11-24	Tekniklunch med EMTF om Ekodesign, Eskilstuna
2014-11-26	Styrgrupp Brand, Stockholm
2014-11-27	Styrgrupp Produkter, Stockholm
2014-11-27	Healthy Indoor Environments Workshop, Lund
2014-11-28	IUC examensdag, Göteborg
2014-11-28	Eurovent PG Fans, Milano

2014-12-01	EMTF:s teknklunch, Stockholm
2014-12-02	BIM-möte m m, Stockholm
2014-12-05	Ventilations(förmid)dag, Energi&Miljö, Stockholm
2014-12-05	IUC examensdag, Katrineholm
2014-12-08	Stockholms Lokalförening, lunchmöte
2014-12-09	VVS & Kyl AMA referensgrupp, Stockholm
2014-12-10	CEN TC 156 Ventilation for buildings, London
2014-12-10	Möte med VVS-företagen, Stockholm
2014-12-12	Planeringsmöte Eurovent, Stockholm
2014-12-16	IUC ledningsgrupp, telefonmöte
2014-12-17	OVK-samråd med myndigheter, telemöte
2014-12-18	Healthy Indoor Environments Workshop, Lund
2015-01-13	Styrgrupp Marknad, Stockholm
2015-01-15	OVK-seminarium, Jönköping
2015-01-16	Almedalsplanering m m, Stockholm
2015-01-19	Kurs i AB 04 och ABT 06, Stockholm
2015-01-21	Brandskyddsdag, Stockholm
2015-01-29	Healthy Indoor Environments Workshop, Lund